TAPAHTUMATEOLLISUUS ry.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle 10.5.2021

Tapahtumateollisuus ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto HE 63/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tonnistoverolain 8 §:n sekä tuloverolain 69 ja 123 §:n muuttamisesta

Tapahtumateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto valtiovarainvaliokunnan verojaostolle.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tonnistoverolain 8 §:n sekä tuloverolain 69 ja 123 §:n muuttamisesta

Tonnistoverolain 8§ muuttaminen
Tapahtumateollisuus ry:llä ei ole huomautettavaa tonnistoverolain 8§ muutokseen.

Tapahtumateollisuus ry:n ja Messu- ja tapahtumajärjestäjät yhteinen lausunto tuloverolain 69§ muuttamisesta

2. Nykytila ja sen arviointi

2.2 Tuloverolain 69 §:n muuttaminen

Tuloverolain (1535/1992) 69 §:ssä säädetään verovapaista henkilökuntaeduista. Kyse on tavanomaisista ja kohtuullisista työnantajan järjestämistä eduista, joita ei luonteeltaan pidetä työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatuna vastikkeena. Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan työnantajan järjestämä tavanomainen ja kohtuullinen, koko henkilökunnalle suunnattu virkistys- ja harrastustoiminta on verovapaa henkilökuntaetu. Kyse on työnantajan etua silmällä pitäen toteutettavasta, koko henkilöstön viihtyvyyttä ja suorituskykyä tai työpaikan ihmissuhteita ylläpitävästä ja parantavasta toiminnasta, jolla ei ole mainittavaa henkilökunnan elantokustannuksia säästävää vaikutusta. Tuloverolain 69 §:n 5 momentin mukaan työnantajan järjestämänä verovapaana virkistys- ja harrastustoimintana pidetään myös enintään 400 euron vuosittaista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Etua on tarjottava koko henkilökunnalle ja se saa olla ainoastaan työntekijän käytettävissä.

Työntekijän omaehtoisella toiminnalla tarkoitetaan sitä, että työntekijä voi harrastaa itse valitsemanaan ajankohtana ja valita harrastuspaikan sekä -tavan useiden eri vaihtoehtojen joukosta. Omaehtoista liikunta- tai kulttuuritoimintaa voi tarjota käyttämällä niin sanottua kohdennettua maksuvälinettä, kuten seteliä tai muuta vastaavaa maksujärjestelmää. Lainkohdassa ei ole määritelty liikunnan käsitettä. Verohallinnon ohjeen Henkilökuntaedut verotuksessa (VH/8505/00.01.00/2020) mukaan liikunnalla tarkoitetaan henkilön fyysistä aktiivisuutta, jonka tarkoituksena on yleensä kohottaa kuntoa tai ylläpitää taikka parantaa työntekijän fyysistä hyvinvointia ja terveyttä. Sen sijaan kulttuuritoiminta on määritelty tuloverolain 69 §:n 5 momentissa. Lainkohdan mukaan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan käyntiä museossa, teatterissa, oopperassa, elokuvateatterissa, konsertissa, taidenäyttelyssä tai muussa vastaavassa eri taiteenaloihin liittyvässä tapahtumassa tai tilaisuudessa. Kulttuuritoimintana pidetään myös käyntiä tiedekeskuksessa ja urheilutapahtumassa sekä osallistumista ohjatulle toiminnalliselle taidekurssille.

Tuloverolain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 112/2008) todetaan 69§ 5. momenttia koskevissa perusteluissa, ettei verovapaus ulotu messukäynteihin niiden "kaupallisen luonteen" johdosta. Muutoin sitä, että palveluita järjestetään kaupallisena toimintana, ei kuitenkaan pidetä esteenä toiminnan lukeutumiselle verovapaan edun piiriin. Perustelut ovat vanhentuneet messutapahtumien osalta. Messuja on uudistettu viime vuosien aikana voimakkaasti. Nykyisellään messut tarjoavat kävijöilleen runsaasti sekä ammattimaisesti tuotettuja kulttuurielämyksiä että liikunnallisia aktiviteetteja ja koulutusta. Koronapandemian aiheuttaman murroksen takia messuja järjestetään myös kokonaan virtuaalisina ja hybriditapahtumina.

3. Tavoitteet

3.2 Tuloverolain 69 §:n muuttaminen

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa työnantajan henkilökuntaetuna tarjoaman verovapaan kulttuuriedun käyttäminen myös etäyhteyden kautta tarjottaviin kulttuuritapahtumiin.

Tavoite tulee olla pitkään vallinneen epäkohdan ja tapahtumia eriarvoistavan määrityksen poistaminen henkilökuntaetujen tapahtumatarjoaman määrityksestä.

Liikunta- ja kulttuurisetelit käyvät nykyisellään tuhansissa kohteissa, mm. kuntosaleissa ja -keskuksissa, uimahalleissa, laskettelukeskuksissa (edulla voi maksaa myös välinevuokran), elokuvateattereissa, konserteissa, museoissa, taidenäyttelyissä, urheilutapahtumissa, tiedekeskuksissa ja pakohuoneissa. Myös messuala järjestää ympäri Suomen lukuisia tapahtumia, jotka tarjoavat osallistujilleen mahdollisuuden monipuoliseen kulttuurin ja liikunnan harrastamiseen. Tällä hetkellä messuille osallistumiseen ei ole mahdollista käyttää kulttuuriseteleitä. Näin ollen esimerkiksi Suomen suurimpiin kulttuuritapahtumiin lukeutuva Helsingin Kirjamessut on rajautunut kokonaan kulttuuriseteleiden käytön ulkopuolelle. Samoin kävisi myös Helsingin Kirjamessujen virtuaalitapahtumalle (Kirja Verkossa), jos kulttuuriseteliä voisi käyttää muihin etäyhteyden kautta tarjottaviin kulttuuritapahtumiin mutta messut olisi eriarvoistavan ja kilpailua vääristävän määrittelyn perusteella rajattu ulkopuolelle.

Ainoana perusteena rajaukselle on nykyisellään jo vanhentunut messutoiminnan "kaupallinen luonne". Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tarjonta on Suomessa viime vuosina muuttunut niin että kaupallisten palvelujen tarjoajien rooli on kasvanut. Useimmat edellä mainittuja toimintoja tarjoavista toimijoista toimivat kaupallisissa tarkoituksissa. Tästä syystä nykytilanne on omiaan vääristämään markkinoiden toimintaa messualan yritysten vahingoksi. Tätä kautta se myös on omiaan asettamaan sellaiset kulttuurimuodot, kuten esimerkiksi kirjallisuuden, joille messumuotoiset tapahtumat ovat erityisen ominaisia, muita kulttuurialoja heikompaan asemaan.

Esitämme, että tuloverolain säädöksiä muutetaan jatkossa kilpailuneutraaleiksi siten, että liikunta- ja kulttuuriseteleitä voi käyttää niiden käyttöön oikeutettuihin kohteisiin riippumatta siitä, tapahtuuko palveluiden tarjoaminen osana messutoimintaa vai muunlaista liiketoimintaa. Koska tuloverolain 69 §:n 1 momentin 5 kohtaa koskevassa hallituksen esityksen perusteluissa nimenomaan todetaan, ettei verovapaus ulotu messukäynteihin niiden "kaupallisen luonteen" johdosta.

4 .Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.2 Tuloverolain 69 §:n muuttaminen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tavanomaista henkilökuntaetua koskevan tuloverolain 69 §:n 5 momenttia siten, että säännöksessä tarkoitettuna kulttuuritoimintana pidettäisiin myös etäyhteyden avulla tapahtuvaa reaaliaikaista osallistumista säännöksessä tarkoitettuun toimintaan.

Kulttuurietua voisi siten käyttää maksuvälineenä myös erilaisissa reaaliaikaisesti järjestettävissä virtuaalisissa kulttuuritapahtumissa ja -tilaisuuksissa. Säännöksen piiriin kuuluisivat siten esimerkiksi reaaliaikaisesti verkossa lähetettävät konsertit, teatteri- ja oopperaesitykset sekä muut vastaavat eri taiteenaloihin liittyvät virtuaalisesti järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet. Kyse tulisi olla nimenomaan reaaliajassa järjestettävästä tapahtumasta tai tilaisuudesta. Reaaliajassa järjestettävällä tapahtumalla tai tilaisuudella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä tiettyyn ajankohtaan sidottua kulttuuritapahtumaa tai tilaisuutta. Lähtökohtaisesti kyse olisi tilaisuuksista, jossa todellinen esitys on käynnissä tapahtumapaikalla samaan aikaan kuin se esitetään yleisölle reaaliaikaisesti verkossa. Reaaliajassa tapahtuvana tilaisuutena tai tapahtumana pidettäisiin kuitenkin myös sellaisia tiettyyn ajankohtaan sidottuja tilaisuuksia tai tapahtumia, joissa esitetään esimerkiksi tiettyjä elokuvia, tallenteina esitettäviä teatteriesityksiä, konsertteja tai muita vastaavia kulttuurialan esityksiä tiettynä rajoitettuna ajankohtana. Kulttuurietua voisi siten käyttää niin sanottujen livestriimattavien tapahtumien ohella myös tallennettujen esitysten katselemiseen, jos kyse olisi tiettyyn ajankohtaan sidotusta järjestetystä tapahtumasta tai tilaisuudesta. Tämän tyyppisiä tapahtumia ovat esimerkiksi elokuvafestivaalit, joissa esitetään tiettyjä elokuvia tiettynä ajankohtana, ja tietyn ajan avoinna olevat taidenäyttelyt. Myös esimerkiksi yksittäisen elokuvan taikka tallennetun konsertin tai -teatteriesityksen esittäminen tiettynä päivänä ja tiettyyn kellonaikaan olisi reaaliajassa järjestettävä kulttuuritapahtuma, johon myytävään lippuun voisi käyttää kulttuurietua.

Myös esimerkiksi katseluoikeuden reaaliaikaisesti verkossa esitettävään urheilutapahtumaan voisi hankkia kulttuuriedulla. Reaaliaikaisena urheilutapahtumana pidettäisiin esimerkiksi yksittäisen livestriimatun

ottelun tai esimerkiksi jonkin lajin maailmanmestaruuskilpailujen reaaliaikaisen katseluoikeuden hankkimista. Kulttuurietua voi käyttää myös esimerkiksi kausi- ja sarjalippujen hankintaan. Kulttuuriedulla voisi siten vastaavalla tavalla hankkia katseluoikeuden kerralla useampaan virtuaaliseen tapahtumaan (sarjaliput) tai esimerkiksi tietyn joukkueen tai orkesterin koko kauteen (kausikortti). Esimerkiksi oikeus seurata kuukausimaksullisen suoratoistopalvelun kautta tiettyä palloilusarjaa ei kuitenkaan olisi tässä tarkoitettu reaaliaikainen urheilutapahtuma. Vastaavasti kuin edellä mainittujen eri taitteenalojen tapahtumien kohdalla, myös urheilutapahtuman esitys voisi olla tallenne, jos kyse olisi tiettyyn ajankohtaan sidotusta järjestetystä tapahtumasta tai tilaisuudesta.

Pelkkien edellä mainittujen tilaisuuksien tallenteiden hankkiminen jälkikäteen ei olisi mahdollista kulttuuriedulla. Pelkän tallenteen hankkiminen tapahtuman jälkeen ei ole tapahtumaan osallistumista. Myöskään elokuvien vuokraaminen ei edelleenkään olisi säännöksessä tarkoitettua kulttuuritoimintaa. Jos kuitenkin esimerkiksi reaaliaikaisesti verkossa lähetettävään konserttiin hankittu lippu tai tiettynä ajankohtana tallenteena esitettyyn näytökseen hankittu lippu oikeuttaa katsomaan saman tapahtuman myös tallenteena jälkikäteen rajoitetun ajan, ei tämä estäisi kulttuuriedun käyttämistä kyseiseen tapahtumaan.

Tapahtuman tai tilaisuuden kestolla ei olisi merkitystä eli kyse voisi olla esimerkiksi tiettyyn ajankohtaan sidotusta useamman päivän kestävästä kulttuuri- tai urheilutapahtumasta. Kyse voisi siten olla esimerkiksi kolmen päivän musiikkifestivaalista, joka sisältää kunakin päivänä usean konsertin.

Kuukausimaksulliset tai muuhun vastaavaan aikaan perustuvaan maksuun sidotut tilaussopimukseen perustuvat palvelut, joiden kautta on mahdollista seurata esimerkiksi elokuvia, urheilua tai konsertteja, eivät kuuluisi edun piriin. Tämän tyyppisissä palveluissa ei ole kyse kulttuuritapahtumaan tai tilaisuuteen osallistumisesta. Nämä suoratoistopalvelut eivät kuuluisi edun piiriin, vaikka ne sisältäisivät tilaisuuksia tai tapahtumia, joihin hankittava lippu edellä maini- tulla tavalla kuuluisi edun piiriin.

Myös säännöksessä tarkoitetulle toiminnalliselle taidekurssille voisi osallistua reaaliaikaisen etäyhteyden avulla. Reaaliaikaisella osallistumisella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä sitä, että kurssi sisältäisi suorana verkossa lähetettäviä luentoja tai muuta vastaavaa opetusta. Säännöksen soveltumista ei kuitenkaan estäisi se, että kurssiin kuuluva suorana

lähetetty opetus samalla tal- lennettaisiin ja se olisi katsottavissa myös jälkikäteen.

Säännöksessä tarkoitettuna kulttuuritoimintana pidetään myös käyntiä museossa, taidenäytte- lyssä tai muussa vastaavassa paikassa sekä käyntiä tiedekeskuksessa. Näiden osalta etäyhteyden avulla tapahtuvalla reaaliaikaisella osallistumisella tarkoitettaisiin kyseissä paikassa parhaillaan esillä olevaan näyttelyyn tai kokoelmaan tutustumista. Näin ollen esimerkiksi museoiden tai taidekeskusten kokoelmiin ja näyttelyihin tutustuminen virtuaalisesti olisi edun piirissä.

Edellytyksenä olisi edelleen, että säännöksessä tarkoitettu liikunta- tai kulttuurietu on ainoas- taan työntekijän käytettävissä. Edun käyttämiseen oikeuttavien lippujen, seteleiden tai muiden maksujärjestelyjen on näin ollen oltava henkilökohtaisia. Etäpalveluiden luonne huomioiden etäyhteyden avulla toteutettavan osallistumisen kohdalla säännöksen soveltumista ei kuitenkaan estäisi se, että myös muiden henkilöiden on mahdollista seurata tapahtumaa esimerkiksi samalta kuvaruudulta. Liikunta- ja kulttuurietua ei kuitenkaan voisi käyttää muiden henkilöiden kuin työntekijän oman maksuosuuden suorittamiseen.

Kulttuurietua voisi käyttää ainoastaan lipun tai osallistumismaksun maksamiseen. Sitä ei voisi käyttää esityksen seuraamiseksi tarvittavien laitteiden ja tarvikkeiden, kuten televisiovastaanot- timen tai virtuaalilasien hankintaan tai vuokraamiseen, eikä myöskään tietoliikenneyhteyden järjestämiseen.

Messutapahtumien ulottaminen kulttuuriedun piiriin ei muuta nykyistä toimintatapaa millään muulla tavalla.

Epäkohta, että messutapahtumat eivät kuulu kulttuuriseteliedun piiriin kaupallisen luonteensa vuoksi, tulee nopeasti poistaa. Messutapahtumien luonne on muuttunut, messut eivät ole markkinapaikka vaan perustuvat pitkälle tapahtuman toimialan sisältöön mm. kirjamessut perustuvat kulttuurisisältöön. Messuja on uudistettu viime vuosien aikana voimakkaasti. Nykyisellään messut tarjoavat kävijöilleen runsaasti sekä ammattimaisesti tuotettuja kulttuurielämyksiä että liikunnallisia aktiviteetteja ja koulutusta. Koronapandemian aiheuttaman murroksen takia messuja järjestetään myös kokonaan virtuaalisina ja hybriditapahtumina.

Kulttuuri- ja virikesetelien käyttäjien kannalta tilanne on äärimmäisen sekava, koska messuilla nykyisin tarjotaan samanlaisia kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksia kuin muiden, kulttuurisetelien piiriin hyväksyttyjen palveluntarjoajien järjestämissä palveluissa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.2 Tuloverolain 69 §:n muuttaminen

Koska edun verovapaata määrä ei kasvatettaisi, ehdotetulla muutoksella ei ole välittömiä vai- kutuksia verotuloihin. Kulttuuriedun laajentaminen virtuaalisesti järjestettyihin tilaisuuksiin helpottaisi yleisön osallistumismahdollisuuksia etäyhteyden avulla järjestettyihin tilaisuuksiin ja näin osaltaan parantaisi kulttuurialan toimintaedellytyksiä.

Messutapahtumia koskevan eriarvoistavan lain epäkohdan muuttamainen. Aiempi lain kirjaus on vanhentunut eikä se vastaa viime vuosina nopeasti kehittyneen kulttuuri- ja liikunta-alan muuttunutta tilannetta on ole ajan hengen mukainen.

Tapahtumateollisuus ry *on tapahtuma-alojen valtakunnallinen edunvalvontajärjestö. Tapahtumateollisuus edustaa ammattimaisia tapahtumajärjestäjiä, tapahtumapaikkoja, tapahtumatekniikan ja - rakenteiden palveluita, tapahtumien lipunmyynti-, esiintyjä- turvallisuus- ja cateringpalveluita sekä muita tapahtumille suunnattuja palveluja, suunnittelua ja konsultointia.*

www.tapahtumateollisuus.fi

Lisätietoja

Juha Rahko, Toimitusjohtaja
p. 0500 499 964
juha.rahko@paviljonki.fi

Kati Kuusisto, edunvalvontajohtaja
p. 044 338 0005
kati.kuusisto@tapahtumateollisuus.fi